

УДК.2.1

**ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ
ТА ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ В УНІВЕРСИТЕТАХ КИТАЮ:
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ
FORMATION OF SPIRITUAL VALUES
AND SPIRITUAL CULTURE AT CHINA UNIVERSITIES:
THEORETICAL ASPECTS**

Лю Мейхуань,

ORCID:0000-0002-5950-4727

аспірант кафедри педагогіки,

іноземної філології та перекладу

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця,

доцент кафедри музики та виконавства,

Університет мистецтв і науки Сичуань, Китай

Кравченко Г. Ю.

ORCID: 0000-0002-2156-3203,

доктор пед. наук, доцент кафедри педагогіки,

іноземної філології та перекладу

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

***Анотація:** Статтю присвячено актуальній проблемі формування духовних цінностей та духовної культури у майбутніх вчителів музики. Розглянуто особливості розуміння гуманістичної спрямованості підготовки педагогів музики, здійснено актуалізацію уваги на теоретичний й методичний аспекти досвіду університетів Китаю. У змісті проаналізовано поняття духовна культура суспільства Китаю, яке включає в себе відтворення індивідуальної і суспільної свідомості; народну художню культуру; мистецтво як професійний вид художньої творчості; естетичну культуру; культуру наукового життя; культуру утворення; культуру виховання; культуру волі совісті; культуру морально-духовного життя; інформаційну культуру. Зазначено, що у Китаї термін «духовна культура» в основному включає в себе художню освіту, естетичне виховання та гуманістичне вдосконалення. На основі аналізу науково-методичних джерел визначено цілі естетичної освіти та їх значення у всебічному розвитку освіти Китаю. Розкриваючи поняття естетичного виховання автором досліджено розуміння взаємозв'язку понять*

«духовна культура», «естетичне виховання» та «художня освіта» з позиції та поглядів науковців різних країн. Виходячи з цих позицій, з'ясовано, що духовна культура в коледжах та університетах Китаю стосується розуміння естетичної освіти, такої яка визначає природну красу, соціальну красу та мистецьку красу для формування та розвитку духовності студентів закладів вищої освіти, вдосконалення їх здатності відчувати, цінувати і творити красу, а також культивувати її правильні естетичні концепції, естетичні ідеали. Навчальні ресурси, методи викладання у коледжах та університетах Китаю забезпечують студентам більше свободи у навчанні, впливають на розвиток духовного та культурного мислення студентів, ніж у закладах середньої освіти. Тому художні дисципліни викладачів в основному включають музику, мистецтво, танець та інші спеціальності. Естетична освіта керується естетичними теоріями, основними каналами яких є мистецтвознавство.

Ключові слова: культура, духовна культура, духовні цінності, естетичне виховання, цілі естетичної освіти, художня освіта, гуманістичне вдосконалення, університет.

Annotation: The article is devoted to the urgent problem of the formation of spiritual values and culture of future music teachers. Peculiarities of understanding the humanistic orientation of the training of music teachers are considered, attention is paid to the theoretical and methodological aspects of understanding this issue at universities in China.

The content of the article analyzes the concepts of the spiritual culture of Chinese society, which includes the reproduction of individual and social consciousness; folk art culture; art as a professional form of art; aesthetic culture; culture of scientific life; educational culture; culture of education; culture of the will of conscience; culture of moral and spiritual life; information culture.

It is noted that in China, the concept of "spiritual culture" includes art education, aesthetic education and humanistic improvement. Based on the analysis of scientific and methodological sources, the goals of aesthetic education and their importance in the comprehensive development of China's education are determined. Revealing the concept of aesthetic education, the author explores the understanding of the relationship between the concepts of "spiritual culture", "aesthetic education" and "art education" from the position and views of scientists from different countries. Based on these positions, it was found that the spiritual culture in colleges and universities of China concerns the understanding of aesthetic education, which defines natural beauty, social beauty and artistic beauty for the formation and development of spirituality of students of higher education institutions, improving their ability to feel, appreciate and create beauty, and also cultivate its correct aesthetic concepts, aesthetic ideals. Learning resources, teaching methods in colleges and universities in China provide students with more freedom in learning, affect the development of spiritual and cultural thinking of students than in secondary education

institutions. Therefore, the artistic disciplines of teachers mainly include music, art, dance and other specialties. Aesthetic education is guided by aesthetic theories, the main channels of which are art history.

Key words: *culture, spiritual culture, spiritual values, aesthetic education, goals of aesthetic education, art education, humanistic improvement, university.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Вивчення й аналіз педагогічних надбань теоретиків і практиків освіти уможлиблює розуміння гуманістичної основи духовної культури в контексті формування ціннісного ставлення майбутніх педагогів музики до мистецтва, їх здатності до адекватної оцінки здобутків мистецтва; до педагогічної, викладацької та науково-дослідницької діяльності.

Однак формування духовних цінностей та духовної культури студентства на сьогодні здійснюється зі значними труднощами, котрі викликані певними причинами. По-перше, в освіті з'явилися прагматичні компоненти, які помітно впливають на її зміст, «вимиваючи» фундаментальну освіту, тобто здійснюється підготовка вузького спеціаліста, який ефективно виконує призначені йому функції. По-друге, багато студентів позбавлені належного родинного плекання через психолого-педагогічну невідповідність батьків до естетичного виховання. Саме тому у юнацькому віці молода людина не має не тільки позитивного духовно-морального досвіду, а й доброї основи для формування духовних цінностей та духовної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відтворення генерації цілісності духовної культури аналізується крізь призму взаємовпливу особистості та творчості в умовах держави такими вченими, як В. Липинським, Г. Моски, У. Парето, О. Тоффлером та ін. Теоретико-методологічні засади духовної культури тією чи іншою мірою відображені у роботах В. Андрущенка, Є. Бистрицького, І. Бойченка, М. Бровка, Л. Губерського, І. Зазюна, В. Іванова, Л. Левчук, М. Лукашевича, М. Мокляка, І. Надольного, В. Шинкарука та ін.

Вивчення й аналіз педагогічних надбань теоретиків і практиків освіти уможлиблює розуміння гуманістичної спрямованості підготовки музичних педагогів

як актуалізації теоретичного й методичного досвіду в контексті особистісно спрямованого навчання, що забезпечується реалізацією оцінного ставлення вихованців до музичних явищ із позицій духовних цінностей.

Дослідження формування духовних цінностей та духовної культури висвітлюються в концепціях науковців й практиків І. Беха, В. Дряпіки; провідні аспекти педагогічного професіоналізму розглянуто через формування його ціннісних основ у наукових працях Є. Бондаревської, В. Сластьоніна, Є. Шиянова. Результати наукових пошуків із питань музикознавства, психології художньої творчості Б. Асаф'єва, О. Костюка, В. Медушевського, Є. Назайкінського покладено в основу обґрунтування концепції впливу різних видів і жанрів музичного мистецтва на формування ціннісних орієнтацій особистості в художній сфері. Дослідження змісту й основних компонентів ціннісних орієнтацій юнацтва в художній сфері О. Олексюка, Г. Падалки, Р. Шульги сприяють забезпеченню необхідної спрямованості навчального процесу в галузі музично-педагогічної освіти.

Дивлячись на сучасний стан мистецької освіти у світі більшість з них зосереджується на художній освіті студентів, менше досліджень формування духовної культури студентів бакалаврів музично-педагогічного профілю майбутніх вчителів музики.

Дослідженням художньої грамотності майбутніх викладачів або викладачів коледжів у Китаї приділяв увагу науковець Лін Євей (2014). Він опублікував статтю "Деякі думки щодо вдосконалення художньої грамотності вчителів". Автор в розкрив особливості професії вчителів і заявив, що наявність художньої грамотності вчителя відіграє дуже важливу роль у навчанні та вихованні [5].

Ян Сяо (2011) у «Розмові про художню грамотність вчителів коледжу, що вдосконалюють художню грамотність вчителів, починається з культурної грамотності» вважає, що походження мистецтва так само давнє, як і походження людської культури, і це етап історичного розвитку людської культури та культурний прояв цивілізації [15].

Отже, формування художньої грамотності викладачів у коледжах та університетах повинно починатись із вдосконалення різної культурної грамотності. Сформований вищий культурний рівень викладачів у коледжах та університетах може правильно пояснити та зрозуміти характеристики мистецьких часів, що сприяє правильній інтерпретації мистецтва та його надбань, теоретичному узагальненню та сублімації дизайнерських ідей та дизайнерських концепцій.

Крім того, інші вчені висунули свої погляди на важливість художньої грамотності. Лі Ланкін (2004) вважає, що мистецтво, представлене музикою, може покращити роботу та ефективність людей, і може дати натхнення та натхнення керівництву; Чен Ронгуа (2007) "Унікальна роль талантів" також вказувала на те, що мистецтво може відкрити людям розуміння, сприйняття, спостережливість, мислення, творчість та уяву [14].

Завдяки мистецькій практиці, такому як художня творчість та оцінювання мистецтва, доведено, що воно може формувати здорову особистість та пропагує фізичне та психічне здоров'я людей. Так професор Чжоу Іньчан у своїй лекції на тему "Культурно-мистецьке культивування та якість людей" зазначив: «Спершу ми повинні знати, що таке музика, а потім обираємо її відповідно до наших правильних наукових та чудових естетичних концепцій та стандартів. Заходьте, подивіться на нашу культуру, дайте людям здорову, найкращу духовну їжу тощо» [12].

Метою статті є теоретичне обґрунтування основ формування духовних цінностей та духовної культури студентської молоді в закладах вищої освіти Китаю.

Виклад основного матеріалу. Термін "культура" (від лат. cultura – оброблення, виховання, освіта, розвиток, шанування), специфічний спосіб організації і розвитку людської життєдіяльності, уявлень в продуктах матеріальної і духовної праці, в системі соціальних норм і закладів, в духовних цінностях, в сукупності ставлення людей до природи, між собою і до самих себе. Культура характеризує також особливості свідомості, поведінки й діяльності людей в конкретних сферах

суспільного життя (“культура праці, екологічна культура, політична культура”), - так тлумачить це поняття філософський енциклопедичний словник [6].

Німецькі філософи пошуки культури продовжили в сфері “духу”, в сфері моральної (Кант), естетичної (Шиллер, романтизм) або філософської (Гегель) свідомості і вона постає як галузь духовної свободи людини.

Марксистська концепція культури заснована на принципах історичного матеріалізму. Культура є специфічною характеристикою суспільства і виражає досягнутий людством рівень історичного розвитку, що включає в себе певне ставлення людини до природи і суспільства, а також розвиток творчих сил і здібностей особистості.

Культура включає в себе не тільки предметні результати діяльності людей (машини, технічні споруди, результати пізнання, твори мистецтва, норми права й моралі), а й суб`єктивні людські сили і здібності, що реалізуються у діяльності (світогляд, знання й уміння, виробничі й професійні навички, рівень інтелектуального, естетичного і морального розвитку, способи і форми взаємного спілкування людей в колективі і суспільстві) [4].

Духовна культура – частина культури, до складу якої входять мистецтво, релігія, філософія. Духовна культура постає, як система сфер, що взаємодіють між собою і складають єдине ціле [11].

Філософія специфічним чином торкається проблем краси, істини і добра. Філософія є всебічною і загальною формою культури, квінтесенцією духовної культури.

Поняття духовної культури включає всі галузі духовної сфери; показує соціально-політичні процеси, що відбуваються в суспільстві.

Духовна культура – багат шарове утворення, що включає в себе пізнавальну, моральну, художню, правову й ін. культури; це сукупність нематеріальних елементів: норми, правила, закони, духовні цінності, церемонії, ритуали, символи,

міфи, мова, знання, звичаї. Будь-який об'єкт нематеріальної культури має потребу в матеріальному посереднику, наприклад – книга [2].

Духовна культура – сфера людської діяльності, що охоплює різні сторони духовного життя людини і суспільства. Духовна культура містить у собі форми суспільної свідомості і їхнє втілення в літературні, архітектурні й інші пам'ятники людської діяльності. Виступаючи якісним показником духовного життя суспільства, духовна культура по своїй суті структурі духовної сфери громадського життя, що як систему являє собою єдність таких компонентів, як духовна діяльність, духовні потреби, духовне споживання, соціальні інститути, духовні відносини і спілкування [3].

Духовна культура суспільства включає: відтворення індивідуальної і суспільної свідомості; народну художню культуру; мистецтво як професійний вид художньої творчості; естетичну культуру; культуру наукового життя; культуру утворення; культуру виховання; культуру волі совісті; культуру морально-духовного життя; інформаційну культуру.

Проаналізувавши різні визначення терміну «духовна культура» можемо відзначити, що духовна культура як поняття визначається науковцями за різними ознаками: як сфера духовної діяльності, яка включає систему освіти, виховання, духовної творчості (заняття наукою, політикою, етикою, мистецтвом, філософією, релігією, правом і т. ін.); як система цінностей та переконань, зразків, стандартів та норм поведінки; як засіб самореалізації особистості або групи у соціальному житті. Крім того, ми також повинні розуміти, що духовна культура формує особистість, її погляди, світогляд, ціннісні орієнтації, настанови.

У Китаї термін «духовна культура» в основному включає в себе *художню освіту, естетичне виховання та гуманістичне вдосконалення*. Завдяки співпраці відповідної освітньої політики та політики з 1906 по 2018 рік. У цей період особливу увагу було приділено естетичній освіті, яка зазнала період підйомів та падінь під час

всебічного розвитку галузі політики в Китаю. Естетична освіта стала більш стійкою та сприяла якісній освіті у Китаї з 1999 року (табл.1).

Таблиця 1.

Цілі естетичної освіти у всебічному розвитку освіти Китаю
[5;7; 8;9].

Рік	Політика КНР	Цілі всебічного розвитку освіти
1906	Про мету навчання (Ван Говей)	Фізичне виховання, розумове виховання (розумне виховання, моральне виховання, естетичне виховання)
1912	Центральна асоціація тимчасової освіти	Військово-патріотичне виховання громадян, утилітаризм, громадянська мораль, світогляд, естетична освіта
1915	Контур освіти (під час реставрації імператора Юаня Шикая)	Мораль, прибуток та бойові мистецтва
1931	Принципи трьох народних принципів освіти (Національний уряд)	Моральне виховання, інтелектуальне виховання, естетичне виховання (спорт)
1951	Перша національна конференція про середню освіту (скликана Міністерством освіти)	Інтелектуальне, моральне, фізичне виховання, естетичне виховання
1957	Про належне вирішення протиріч між людьми	Моральне виховання, естетичне виховання, фізичне виховання
1986	Звіт сьомої п'ятирічки Національного народного конгресу	Моральне виховання, інтелектуальне виховання, фізичне виховання, естетичне виховання, трудове навчання
1990	Звіт про роботу уряду на III сесії Сьомого національного народного конгресу	Моральна освіта, інтелектуальна освіта, фізичне виховання
1999	Національний конгрес з питань освіти "Рішення ЦК КПК та Державної ради про поглиблення реформи освіти та всебічне підвищення якості освіти"	Моральне виховання, інтелектуальне виховання, фізичне виховання, естетичне виховання
2013	Третя пленарна сесія вісімнадцятого Центрального комітету Комуністичної партії Китаю	Навчання літніх людей, соціальна відповідальність, новаторський дух, практичні здібності, фізичне та психічне здоров'я, фізична форму, естетичні та гуманістичні якості
2018	Національна конференція з питань освіти	Моральне виховання, інтелектуальне виховання, спорт, естетичне виховання, трудове навчання

В останні 6 років естетична освіта в Китаї дістала процвітання. На Третньому пленарному засіданні XVIII ЦК партії (2013) в ст. 42 згадувалося про

"покращення естетичної освіти та вдосконалення естетичних та гуманістичних якостей студентів", відзначаючи відсутність, сприяння та впровадження естетичної освіти.

Щодо визначення поняття «естетичного виховання», багато споріднених словників, а також літератури дають його визначення. Наприклад, Tang Jieying (2002) зібрав, упорядкував та проаналізував понад 50 видів концепцій "естетичного виховання", вироблених сучасністю та поділив їх на вісім категорій: "естетичне виховання є допоміжним засобом морального виховання; це освіта естетичних знань; мистецька освіта; емоційне виховання; естетичне виховання; освіта для виховання естетичних здібностей; освіта "всебічної освіти"; сфера виховання тощо. Ці вісім концепцій є з різних позицій визначення "естетичного виховання" відображає академічний процес розуміння (табл.2).

Таблиця 2

Позиції та погляди розуміння взаємозв'язку

понять «духовна культура», «естетичне виховання» та «художня освіта»

[1;5;7;8;9;10;12;13;14;15].

Автор	Позиції та погляди
Шиллер (Німеччина)	Тільки слідуючи шляху чесноти, можна досягти свободи та повернути «гармонію» людської природи.
Гегель (Німеччина)	Починаючи від ідеалізму, сприймаючи ідею як першу у світі, через процес "самозростання та розвитку" природи, а також мистецтва, філософії, релігії, науки, соціальних систем можна виховати людину.
Цай Юаньпей (Китай)	Реалізація "естетичного виховання" у духовному та культурному вихованні, сприймає мистецтво як освіту, культивує знання про створення краси та цінування, яке поширюється на суспільство.
Цай Юаньпей (Китай)	Духовні та культурні цінності педагогіки доповнюються естетичним вихованням та інтелектуальним вихованням (Словник освіти, 1930 р.).
Ван Говей (Китай)	Дух розділений на три частини: інтелектуальна сила, почуття і воля. Для цих трьох частин існують ідеали істини, краси та добра; ідеал інтелектуального істинного - це освіта, а освіта поділяється на три частини: інтелектуальне виховання,

	моральне виховання (тобто воля) та естетичне виховання (тобто емоційне виховання). Повна освіта не обходиться без цих трьох складових (Shu Xincheng, 1961).
Лю Shouqi (Китай)	Естетичне виховання - це освіта дітей та підлітків за допомогою літератури, мистецтва та використання краси в природі та реального середовища для формування правильних естетичних поглядів, розвитку мистецьких талантів, проведення морального виховання (Лю Шукі, 1980).
Цінь Хемін (Китай)	Духовна та культурологічна просвітницька діяльність, яка спрямована на систематичне навчання учнів правильним естетичним ракурсам, щоб підвищити інтерес учнів та вміння виявляти красу, цінувати красу та творити красу (Qin Heming, 1985).
Гуанда (Китай)	Завдяки літературі, мистецтву та використанню природи, щоб відчутти красу реального життєвого середовища, учнів навчають краси, щоб формувати свої правильні естетичні погляди та вміння цінувати та творити красу (Гуан Да, 1986).
Ян Еньхуань (Китай)	Відповідно до естетично-психологічних характеристик освіти, впроваджуйте цілеспрямоване виховання для виховання емоцій та душі тих, хто отримує освіту (1987).
Бабанський Ю. (Радянський Союз)	Процес спільної діяльності між викладачами та студентами з метою виховання у студентів естетичних якостей (1987).
Ян Чанцзян (Китай)	Злиття естетики та педагогіки - це реалізація та застосування естетики в освіті (1988).
Пен Руожі (Китай)	Вихователі спрямовують учнів опанувати основні знання систематичної естетики та суміжних дисциплін (філософія, педагогіка, література, психологія, фізіологія тощо), виховувати в учнів здатність відчувати красу, цінувати та виражати красу, спочатку створювати красу відповідно до правил краси та сприяти фізичній красі Комплексний набір освітніх заходів, що виховує естетичні настрої, має творчі таланти та встановлює естетичні ідеали (1988).
Бамбук Фенікс (Китай)	Освіта, яка виховує естетичні здібності, естетичні настрої та інтерес до мистецтва - це основні завдання (1989).
Лю Чжаодзі (Китай)	Розвивати вміння учнів до естетичного хобі та створення краси (1990 р.).
Чжао Лінлі (Китай)	Навчальна діяльність, яка розвиває естетичне сприйняття, естетичне осмислення, естетичну оцінку та естетичну творчість учнів за допомогою різних красивих речей, а також сприяє вихованню доброї особистості та просвітницької мудрості (1991).
Ю Чжень (Китай)	Естетичне виховання та виховання настроїв мають те саме ім'я, що означає прагнення до всебічного розвитку особистості. (1913 р.).
Zeng Fanren (Китай)	Естетична освіта спрямована на культивування людей з емоційною здатністю до естетичного судження в об'єктивній реальності через створення образів краси (2002).

Чжун Шилунь, Лі Тяньдао (Китай)	Естетична освіта в коледжі стосується використання природної краси, соціальної краси, художньої краси та інших форм емоційного очищення, темпераменту та підвищення здатності учнів відчувати красу, цінувати красу, творити красу та культивувати їх правильні естетичні концепції, естетичні ідеали та естетичні смаки (Освіта, 2006).
Третє пленарне засідання Центрального комітету 18-го КПК	Удосконалити естетичну освіту та вдосконалити естетичні та гуманістичні якості учнів [10].
Генеральний офіс Державної ради (Китай)	Естетичне виховання - це духовне виховання, воно може не тільки підвищити естетичну якість людей, але й тонко вплинути на емоції, смаки, темпераменти, розум людей, надихнути людський дух та зволожити їхнє серце. Естетичне моральне, інтелектуальне виховання та спорт доповнюють один одного та сприяють розвитку один одному. (2015 р.).
Цзя Лінінг (Китай)	Естетична освіта в коледжі визначається як використання природної краси, соціальної краси, художньої краси та технологічної краси для виховання здатності студентів відчувати красу, цінувати красу, створювати красу, встановлювати правильну естетику, виховувати свої настрої та пропагувати свою особистість.
Міністерство освіти КНР	Краса - важливе джерело чистоти та моральності. Шкільне естетичне виховання - це робота, яка спрямована, щоб вибудувати душу та вдосконалити естетичні та гуманістичні якості учнів. Залучати учнів до встановлення правильних естетичних концепцій, виховання благородних моральних почуттів, формування прекрасної душі та пропагування духу китайської освіти, виховання людей, краси людей та виховання краси (2019).
Содорова І. С. (Україна)	Національний план "Освіта" ("Україна в 21 столітті"), Національний план "Вчитель", Доктрина розвитку національної освіти України в 21 столітті, "Закон України про вищу освіту". Модернізація освітнього простору вимагає, щоб фахівці не лише використовували професійні знання у навчальній діяльності, а й вміло користувалися засобами естетики та виховного впливу.
Віолетта Рапо (Україна)	Зміст духовних і культурних цінностей, які слід прищеплювати в процесі університетської освіти.
Д. В. Мирошиненко (Україна)	При моделюванні процесу формування моральних і духовних якостей учнів основні методологічні засади та принципи гуманістичного виховання (орієнтована на людину навчання, розвиток загальної особистості, індивідуалізація освіти і навчання тощо), основні позиції гуманістичної моралі та усвідомлення
Ya M Bugerko (Україна)	Розвиток духовної культури учнів - це процес поглиблення самопізнання молодих людей, здатності до підготовки та здатності молоді розуміти і розмірковувати над духовним

	досвідом, щоб усвідомити потребу ціннісного самовизначення. Духовний досвід розкривається як частина змісту навчального процесу.
О. В. Безсмертна (Україна-Польща)	Педагогічне дослідження вимагає визначення та практичного застосування методів культури та аксіології у загальному навчальному процесі студентів коледжу, виховання в них естетичного досвіду. Виховувати в учнів культуру, самооцінку та унікальну особистість із гуманістичної точки зору.
Леві Сміт (США)	Викладайте мистецтво як гуманітарну дисципліну.
Брок Парсонс (США)	"Художнє виживання" між естетикою та художньою педагогікою.
Едіт Еріксон (США)	Мистецтво - це діяльність, яка робить історію мистецтва частиною загальної освіти молоді.
Артур Еверленд (США)	Художня освіта повинна бути різноманітною, а переслідувана мета повинна мати чітко визначеною.
Herb Reed [англійська]	Відповідно до природних тенденцій освічених, завдяки належній художній освіті виховувати інноваційний дух освічених та розвивати гармонійну особистість.
Жан Діас, Марта Баррі Маккенна (США)	Педагоги використовують навчання як своє мистецтво, створюючи навчальні зустрічі із пристрасстю та почуттями, а також залишаючи учням яскраві враження, зростання та зміни.
Smith R A (США)	Завдання естетичного виховання полягає в тому, щоб точно розділити рівень раціональності та ціннісної обґрунтованості, який слід використовувати, коли щось судити (1967).

Естетична освіта повинна охоплювати навчання а закладах освіти та відігравати важливу роль у покращенні естетичної та гуманістичної грамотності учнів та студентів. Наприкінці 2015 року Генеральне бюро Державної ради випустило «Думки про всебічне зміцнення та вдосконалення естетичної освіти в школах» та вперше висловило пропозиції щодо побудови системи навчальних програм із естетичної освіти. Того ж року естетичне виховання було включено до «Закону про освіту» та «Закону про вищу освіту». Законодавчі гарантії естетичної освіти в школах, особливо в університетах, визначили вимоги щодо її реалізації.

У 2019 році Міністерство освіти випустило висновки щодо ефективного зміцнення роботи з естетичної освіти в коледжах та університетах Нової доби, та склало нові домовленості та плани естетичного виховання в університетах та

в системі естетичної освіти коледжів, які спрямовано на вдосконалення естетичних та гуманістичних якостей учнів [8].

Отже, країна надає великого значення розвитку та реформуванню естетичного виховання, морального, інтелектуального, фізичного та мистецького возз'єднання, які формують та розвивають елементи та структуру загального розвитку людського тіла та розуму.

Навчальні ресурси, методи викладання у коледжах та університетах забезпечують студентам більше свободи у навчанні, впливають на розвиток духовного та культурного мислення студентів, ніж у закладах середньої освіти. Ці відмінності неминуче змусять духовну культуру в коледжах та університетах відрізнитись від рівня освіти в початкових та середніх школах у всіх її аспектах [4].

Художні дисципліни викладачів коледжу в основному включають музику, мистецтво, танець та інші спеціальності. Спільністю цих професій є співпереживання та практика. Естетична освіта коледжу керується естетичними теоріями, а основними каналами є література, а мистецтвознавство. Завдяки оцінці китайських та зарубіжних літературно-мистецьких вишуканих творів, осягнення прекрасної культурної спадщини людини та діяльності по створенню краси, виховувати в учнів коледжу правильні естетичні концепції, естетичні смаки, естетичну уяву та естетичні емоції, щоб сформувати піднесений естетичний стан та естетичний ідеал; розвивати вміння відчувати прекрасні речі та вміння творити відповідно до правил краси, покращувати культурні якості студентів коледжу, робити їх талантами високого рівня з благородною мораллю, знаннями, сильним станом та досконалою особистістю. Отже, духовна культура в коледжах та університетах стосується розуміння естетичної освіти, такої яка визначає природну красу, соціальну красу та мистецьку красу для формування та розвитку духовності студентів, вдосконалення їх здатності відчувати,

цінувати і творити красу, а також культивувати її правильні естетичні концепції, естетичні ідеали.

Як свідчить педагогічний досвід, формування духовності молоді засобами мистецтва набуває ефективності під час організації й проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами, а також під час проведення занять, особливо гуманітарного спрямування.

Доцільно і вміло організована робота духовно-етичного та естетичного спрямування має величезний навчально-виховний потенціал. Вона надає можливості для набуття студентською молоддю досвіду спілкування з творами різних видів мистецтв, збагачення естетичних знань і уявлень, формування естетичної свідомості, розвитку особистісних якостей (духовних, комунікативних, пізнавальних, організаторських, креативних), розвиває духовні цінності, сприяє духовній самореалізації, формує Людину Культури. Крім того, естетичне та духовно-моральне виховання стимулює творчу самореалізацію майбутніх фахівців, пов'язану зі створенням та примноженням цінностей мистецтва, створює основу для здійснення професійної діяльності з урахуванням вимог естетичної культури суспільства, його духовних ідеалів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, теоретичний аналіз досліджуваної проблеми довів важливість і необхідність формування духовних цінностей та духовної культури студентської молоді в університетах Китаю. Ефективність естетичного виховання як однієї із складових духовної культури студентської молоді забезпечується цілеспрямованим підбором оптимальних форм, методів, прийомів, засобів педагогічної діяльності викладачів естетичного, духовно-етичного, морально-емоційного спрямування, а також створенням духовного простору у вищій школі, привнесенням енергії краси, добра, істини в атмосферу освітніх закладів, особистісним духовно-моральним авторитетом педагогів, реалізацією духовних цінностей із метою

формування культури серця особистості на засадах загальнолюдських, національних, всепланетарних цінностей.

Таким чином проведене теоретичне дослідження питання формування духовних цінностей та духовної культури в університетах Китаю спонукає нас звернути увагу на управління розвитком духовної культури викладачів університетів та на інновації в управлінні формуванням духовної культури у майбутніх вчителів музики.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Авдіянц Г. Г. Духовна культура як основа гуманізації вищої педагогічної освіти // Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому навчальному закладі освіти: Матеріали Четвертих Ірпінських міжнародних науково – педагогічних читань. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006 . 494 с.
2. Алексеев П. В., Панин А. В. Философия. Учебник. М.: Проспект, 1999.
3. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія філософії. К., 2001.
4. Борова Т.А. Адаптивне управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників у контексті Європейських цінностей забезпечення якості вищої освіти / Т.А. Борова // Адаптивне управління. 2018. №4 (7). Режим до ступу до ресурсу: <http://am.eor.by/index.php/gallery/126-vipusk-4-7-2018>
5. Ван Говей. Цілі освіти [А]. Зібрання творів Ван Говей. Ван Говей (т. 3) [С]. Яо Йімінг, Ван Ян, редактор. Пекін: Китай Література та історія преси, 1997: 57.
6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

7. Зенг Фанрен. Естетичне виховання у напрямку до ХХІ століття [М]. Xi'an: Shaanxi Normal University Press, 2002: 280 с.
8. Міністерство освіти КНР Думки Міністерства освіти щодо ефективного зміцнення естетичної освіти в коледжах Нового часу: навчальне мистецтво [2019] № 2 [ЕВ / ОЛ]. (2019-4-2). [Http: // www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html](http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html)
9. Cai Yuanpei. Думки про нову освіту [А]. Дядько Гао Пінг. Вибрані твори навчальних робіт Cai Yuanpei [С]. Пекін: Народна освітня преса, 2017: С.5.
10. Tang Jieying. Огляд концепції естетичної освіти [J]. Журнал Нормального університету Південно-Західного Китаю (Humanities and Social Sciences Edition), 2002 (02): С.70.
11. Чжу Фенг. Китайський словник [Z]. Шанхай: Китайський словник Лу Да Да, 1989.
12. Чжун Шилун, Лі Тяньдао. Вступ до естетичного виховання в коледжах та університетах [М]. Пекін: China Social Science Press, 2006: 7.
13. Шу Xincheng. Матеріали сучасної китайської освітньої історії (Том 2) [М]. Пекін: Народна освітня преса, 1981: 258-259.
14. Ю. Чжень. Естетична освіта [А]. Ю Юзі, Чжан Юань. Вибрані статті з естетичного виховання в сучасному Китаї (1840-1949) [С]. Шанхай: Shanghai Education Press, 201
15. Ян Чанцзян Естетичне виховання [М]. Вухань: Вуханський університетський прес, 1988.